

Bardejovský prameň

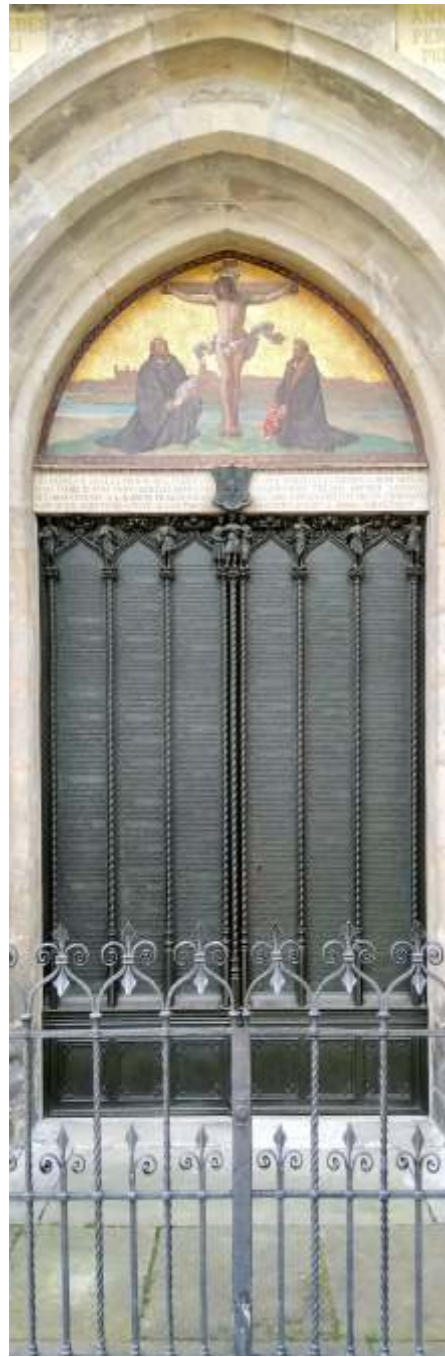
Čo nás učí reformácia?

Bardijovska škola roku 1845

100 rokov ECAV na Slovensku

Gregovci – vitajte v Bardejove

Zo zboru slovom aj obrazom

EMANUEL MILÝ, KNIEŽA VERIACICH

**Emanuel milý, Knieža veriacich,
príd' ku mne, príd', radosť duše mojej:
Tebe som dal srdce, čo horí vrúcne
ohňom nehynúcej lásky Tvojej;
nič nemám milšie, nad Teba drahšie,
keď Ťa mám, všetko mám, Pane Ježiši.**

**Tvoju reč najviac si na svete vážim,
je ako príjemná rosa ranná,
ktorá mi vyschnutú dušu rozvlaží,
preto na ňu s túžbou očakávam;
občerstvuj ma sám, nech ma neľaká
tieň smrti, na Teba sa len spolieham.**

**Aj keď ma tak ako mnohých veriacich
trápieva často kríž a súženie,
vtedy keď o Tebe rozjímam v srdci,
cítim i v zármutku potešenie.
Nič ma neskláti a neodvráti
od Teba, Kriste môj, nádej jediná.**

**Bez žiaľu zanechám sveta márnosti,
Ježiši, najdrahší poklad si môj;
túžim len po Tebe, s Tebou radosti
v nebesiach užívať; som predsa Tvoj.
S Tebou zostanem, keď žiť prestanem,
Ty budeš naveky životom mojím.**

Evanjelický spevník 446

Autor: Ahasverus Fritsch (1629-1701) – nemecký právnik, básnik, autor barokových piesní.

Narodil sa v mestečku Múcheln, kde bol jeho otec starostom. Jeho detstvo a mladosť poznačili hrôzy Tridsaťročnej vojny. Jeho rodný dom aj mesto boli vypálené. Rodina musela v biede hľadať nové útočisko. V tom čase zomrel otec rodiny. O osem poloosirelých detí sa musela postarať matka. Syn Ahasverus si po čase našiel miesto v škole v Halle. Na štúdium si musel zarábať doučovaním iných študentov. Neskôr vyštudoval právo a stal sa právnikom. Uplatnil sa vo vysokom postavení v kniežacích službách.

Stal sa jednou z výnimočných osobností svojej doby. Napísal viac ako 300 spisov. Okrem práva, ktoré vyštudoval, sa v nich venoval teológii, zemepisným a národopisným otázkam. Ako hlbokoveriaci človek sa aj v právnických textoch vyjadroval v duchu viery v Pána Boha.

Svedectvom jeho úprimnej viery je aj pieseň Emanuel milý, knieža veriacich, ktorú napísal v roku 1679. Je pretchnutá hlbokou oddanosťou Ježišovi, pevnou dôverou, že aj v najťažších utrpeniach a prenasledovaní si človek veriaci v Krista nemusí zúfať. Je to jedna z tých piesní, ktoré aj v terajšom období rôznych kríz a trápenia vlievajú do našich srdiec pokoj a radosť z Krista, Jeho blízkosti a Jeho kráľovstva, do ktorého nás pozýva.

REFORMÁCIA

Znova je tu čas jesene a Pamiatky reformácie. Pred rokom sme ju preživali v domácnostiach, bez možnosti prísť do kostola. Aký význam môže splňať v našom živote pripome-nutie si tejto udalosti? Čím ma môže obohatiť?

Nieko môže za tým vidieť iba oprášenie histórie. Spomienky, spomienky, nudné spomienky. Má to význam aj pre mladého človeka? Ako to pomôže môjmu životu, mojej viere? Pokúsim sa to ilustrovať na príbehu Eliáša a baalových prorokov. Ten hovorí o Eliášovom zápase o čistotu viery, o vieru v Hospodina. Lebo nestačí len veriť, ale otázkou je v koho a komu verím!?

Keď Acháb uzrel Eliáša, povedal mu: Si to ty, čo vedieš do záhuby Izrael? Odvetil: Izrael nevediem do záhuby ja, ale ty a dom tvojho otca, lebo ste opustili Hospodinove príkazy a chodíte za baalmi. Teraz však pošli poslov, aby zhromaždili všetok Izrael ku mne na vrch Karmel, aj štyristopäťdesiat prorokov Baalových a štyristo prorokov Ašéry, ktorí jedávajú pri stole Ízebelinom. Acháb poslal poslov ku všetkým Izraelcom a dal zhromaždiť prorokov na vrch Karmel. Eliáš pristúpil ku všetkému ľudu a povedal: Dokedy budete krívať na obe strany? Ak je Hospodin Bohom, nasledujte Ho. Ak Baal, nasledujte toho. (1 Kr 18, 17-21)

Ako vidíme, v dobe izraelského kráľa Achába nie žeby ľudia neverili, ale verili falošne a nesprávne. Dnes to vyzerá podobne. Zamenili sme vieru v pravého Boha za falošné istoty života. Tu teraz nejde o výčitky, ale skôr o to, aby sme prehodnotili svoj život, myslenie, nádeje a vrátili sa ku skutočnému, živému Bohu.

Ako zachovať čistotu a pravosť viery v Pána Boha? Čo priniesla reformácia?

SOLA SCRIPTURA – – JEDINE (IBA) PÍSMO

Bez čítania Biblie nespoznáš pravého Boha. Môžeš si vytvoriť rôzne karikatúry, falzifikáty, obrazy a predstavy Boha, ale iba Boh Biblie, je pravý Boh, ktorý nás miluje, odpúšťa nám a koná pri nás.

Z Biblie sa dozvieš, že sa o teba zaujíma, že pre teba stvoril svet a vesmír, dozvieš sa prečo máš veriť a prečo v Neho už stáročia ba tisícročia ľudia veria či zapierajú Ho. Boh si použil ľudí, ktorých viedol Duch Svätý, aby napísali o ňom pravdu, ktorá nám je zrozumiteľná a jasná. Pravdu o ňom, ale aj o nás a našom hriechu. A tak vezmi Bibliu a čítaj, nebuď lenivý a nehovor: mne sa Boh nedal spoznať.

SOLA GRATIA – – JEDINE MILOST'

Pri záchrane pre večnosť si odkázaný iba na Pána Boha. Sám nič nedosiahaš a nespravíš, čo by ti prinieslo záchranu od hriechu a odsúdenia v pekle. Je to možno zvláštny, skľučujúci pocit, keď zistíš, že nič nemôžeš urobiť pre svoju záchranu. Na druhej strane, opak je pravdou. Je oslobodzujúce a potešujúce vedieť, že záchrana nestojí na nás. Na nás iba padá – môžeme ju odmietnuť, ale nie zaslúžiť si ju, či prispieť k nej. To je milosť: *Lebo milosťou ste spasení skrze vieru. A to nie sami zo seba; je to dar Boží; nie zo skutkov, aby sa nikto nechválil. (Ef 2, 8-9)* Láska, súcit, zľutovanie, ná-

klonnosť, dar. To sú slová, ktoré charakterizujú Božiu milosť a vyjadrujú Boží vzťah ku každému.

Bez Božej milosti hynie celý svet: *Všetko to očakáva od Teba, aby si im načas dával pokrm. Keď im ho dávaš, zbierajú; otváraš ruku, nasýtia sa dobrými vecami. Keď skryvaš svoju tvár, lakajú sa; keď odnímaš im ducha, skonávajú a vracajú sa do prachu. Keď svojho Ducha vysielaš, sú stvorené; tak obnovuješ povrch zeme. (Žalm 104, 27-30)*

Poznaj a prijmi milosť Božiu, ktorá je grátis - zdarma.

SOLA FIDE – – JEDINE VIERA

Viera je regulárny a jediný spôsob prijatia Božieho zachraňujúceho diela. Znie to zložito? Len skrze vieru si osvojiš, pochopíš a zoberieš to, čo ti Boh dáva. Nie rozum, nie cit, nie presvedčenie alebo iné zásluhy (skutky, chválospev, charita, modlitba) ti prisvoja Božie spasenie.

Vieru prirovnávam k rukám, ktorými uchopíme záchranu pripravenú Bohom pre nás. Ver v Pána Ježiša a budeš spasený, dôveruj Mu – naplno!

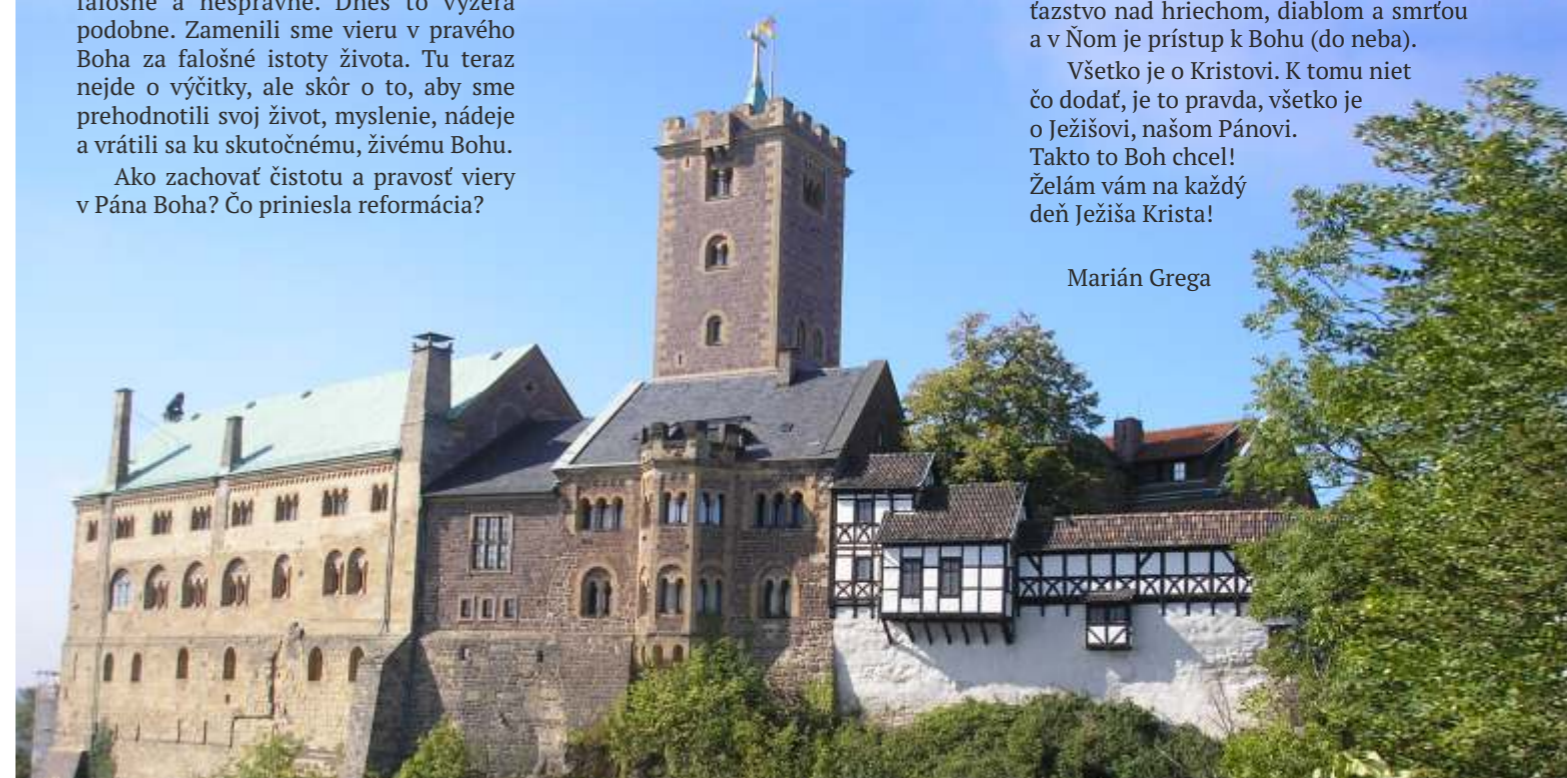
SOLA REDEMPTIONE CHRISTI – – IBA PRE VYKÚPENIE (ZÁSLUHY) KRISTA

Všetko je na Kristovi. Na Neho boli uvalené naše hriechy, na Neho Boh zoslal hnev, na Neho vložil zodpovednosť za záchranu hriešneho človeka, na Neho sa spoliehaj.

Všetko je len v Kristovi, ako spievajú naši mladí v cirkevnom zbere. V ňom sú naše hriechy vytrpené, odpustené a zahladené. V ňom Boh ukázal svoju nekonečnú lásku k nám. V ňom sa priblížil a sklonil (zohol) k človeku. V ňom je víťazstvo nad hriechom, diablom a smrťou a v ňom je prístup k Bohu (do neba).

Všetko je o Kristovi. K tomu niet čo dodať, je to pravda, všetko je o Ježišovi, našom Pánovi. Takto to Boh chce! Želám vám na každý deň Ježiša Krista!

Marián Grega

„...DOMA NAJLEPŠIE!“

Letný dorastovo mládežnícky tábor je v našom zbere každý rok ťažiskovou udalosťou práce s mládežou. Aj táto oblasť práce bola v uplynulom čase veľmi ovplyvnená pandemiou. Dlhý čas sme nemali istotu, či tábor bude možné zorganizovať. Napokon vo veľmi rýchlym tempe prebehli prípravy, výber miesta aj celá organizácia. To samo osebe nebolo problémom, lebo veľa vecí bolo pripravených z minulého roku, kedy sa tábor nekonal a tím našich mladých pod vedením Dávida Schadera má v tejto oblasti už svoje dlhoročné zručnosti. Napokon sa podarilo všetko dotiahnuť do úspešného konca. Tábora sa z pochopiteľných dôvodov zúčastnilo omnoho menej účastníkov, ako zvyčajne (53 – to je približne polovica obvyklého počtu). No o to viac sa dali rozvíjať vzájomné vzťahy, ľahšie bolo stretnúť sa so všetkými dorastákmi, takže atmosfére tábora to len prospelo.

Od júla prebehlo už niekoľko mesiacov. Spýtali sme sa niekoľkých vedúcich, na ktoré okamihy z bohatého programu si aj po istom odstupe spomínajú:

Asi najviac mi utkvela v pamäti veľká hra, ktorú sme hrali počas obrovskej búrky, všetci sme boli mokří a aj keď sme najprv hundrali, nakoniec bol z toho najsilnejší zážitok a ešte ohníčkové chvály, kedy sme sedeli všetci v altánku a miesto zvyčajnej svetelnej skákačky sme spievali iba s gitarou táborové hymny a niektorí z účastníkov sa ako vždy pri hymnách pochytili okolo pliec a skákali alebo aspoň kývali do rytmu.

Ludka Šothová

Na každom dorastáku má svoju neopakovateľnú atmosféru sila táborovej hymny, ktorú si užívajú všetci bez rozdielu. Bolo vidieť a cítiť, že po zvláštnom a špecifickom období nám dorasták, aký poznáme, chýbal a dorastáci si vážili spoločný čas a každú časť programu. Vnímali som o čosi intenzívnejšie, že si

uvedomujú, koľko je za tým radostnej práce, úsilia a že sa tešia, že sme si včlenili priestor a prežívali tábor s nimi. Opäť sa potvrdilo, že dorastový tábor má zmysel.

Stano Petrič

Chvilke, čo si najviac pamätám z dorastáku a dlho si pamätám budem, lebo to bola obrovská radosť, budú jednoznačne rozhovory s mladšími dievčatami, s dievčatami z mojej skupinky, ale aj s dievčatami, čo som predtým nikdy nevidela. Ako sme sa mohli rozprávať, ako som ich mohla len jednoducho počúvať a snažiť sa im pomôcť riešiť veci, čo ich trápia, to bolo veľmi vzácne.

Soňa Germanová

Na tohoročnom dorastáku som asi najviac vnímal, ako sme boli všetci spolu, konečne po roku to mohol byť normálny ľudský kontakt. Osobné rozhovory a mal som pocit, že sa chcú rozprávať všetci a vždy, čo bolo úplne skvelé.

Daniel Fořta

MNOHO ĽUDÍ, JEDEN DOMOV

V roku 2009 sa uskutočnil v našom cirkevnom zbere dorastový tábor v Spišskej Belej. Je to už síce 12 rokov, no príde mi to ako včera, keď som sa tohto tábora zúčastnil nič netušiac, že ma Pán Boh privedie slúžiť v kňazskej službe práve sem. Napokon ani len to, že v tejto službe vôbec budem, som tušiť nemohol.

Mnohým účastníkom sa tento tábor zapísal do pamäte ako „tábor zranení“. Chvála Pánu Bohu, zranenia sa týkali len našej telesnej schránky v podobe rôznych úrazov v zápale hry a aj z tých nám Pán Boh každému pomohol. Hoci ani ja som sa jednému telesnému úrazu nevyhol, z tábora som (nielen ja) odchádzal spokojný na duši. Môže za to dobrá atmosféra, ktorá prebývala v spoločenstve medzi nami navzájom, ako aj v našom spoločenstve s Pánom Bohom. Na tento krátky čas spomínam ako na požehnaný čas v prítomnosti Božieho slova a budovania vzájomných vzťahov. Mnohé z nich v mojom živote pretrvávajú až dodnes.

Téma tohtoročného tábora sa niesla pod názvom: „Doma najlepšie!“ Jeho odkaz nám chcel poukázať na dve roviny kresťanskej domoviny. Tú, ktorú chceme nachádzať za hranicami tohto sveta – v kráľovstve nebeskom. Kým však zotrývame živí na tejto zemi, máme pre časný vek od Pána Ježiša Krista domov aj v spoločenstve cirkvi, a teda aj v spoločenstve nášho zboru. V ňom nachádzame bezpečný priestor a správny kurz pre správne smerovanie k nebeskej domovine prisľúbenej nám samotným Bohom. Náš dorast a naša mládež tvoria jednu z tých malých častí jedného veľkého domova Božej rodiny nášho spoločenstva.

Tesne pred odchodom, ale aj počas tábora, som si uvedomoval, ako ten čas rýchlo letí. Po dvanástich rokoch nás už na tohtoročnom tábore bola len hŕstka tých, ktorí sme boli účastní aj tábora v Spišskej Belej. Narátal som nás šesť vrátane mňa. Mnohí z terajších účastníkov boli v tom čase v materskej škôlke a vedúci tábora návštevníkmi detskej besiedky. Pre mňa bol tento tábor v znamení jeho témy odkazom samotného Pána Boha, ktorý si stále do služby v našom zbere povoláva mnohých a nových ľudí, ktorým je v domove nášho zboru dobre, ba najlepšie a ktorí majú túžbu, aby si v našom zbere nachádzali domov aj po ďalších rokoch noví ľudia.

Samuel Sabol

KTORÉ JE NAJKRAJŠIE MESTO NA SLOVENSKU?

Začiatkom septembra sme sa ako spoločenstvo 25 PLUS vybrali na víkendový výlet do Banskej Štiavnice. V minulosti sme spolu trávili pár dni leta v Súlove, Chorvátsku či USA. Tento rok sme sa spolu išli na vlastné oči presvedčiť, ktoré mesto je teda najkrajšie na Slovensku: Bardejov alebo Štiavnica? O odpovedi diplomaticky pomlčím, ale mali sme možnosť užívať si krásy mesta – urobili sme si prechádzku na Kalváriu, preskúmali sme Starý aj Nový hrad. Spolu s na slovo vzatým odborníkom, záhradným architektom Petrom Demčkom, sme sa prešli po botanickej záhrade, kde sme našli krásne a obrovské sekvoje.

Samozrejme, okrem turistického rozmeru, sme nášmu pobytu dali aj ten duchovný. Prvý večer sme strávili zdieľaním a modlitbami za seba

navzájom. Druhý večer uctievaním a vyučovaním na tému SAMORAST. Študovali sme Písmo, hovorili o tom, aké je dôležité nikdy neprestať duchovne rásť a stále viac sa premieňať na Boží obraz. Ako pripomienku sme dostali každý malú rastlinku, o ktorú sa môžeme starať a keď uvidíme jej rast, môžeme byť povzbudení k tomu nášmu.

Posledné ráno sme strávili na tajchoch, kde sme si každý sám študovali Písmo, modlili sa a potom sa o tom zhovárali. Spoločný čas sme využili aj na plánovanie nasledujúceho školského roka. Došlo aj k výmene v tíme. Po šiestich rokoch odovzdala Maruška Skoncová vedenie tohto spoločenstva Daniele Klučarikovej, ktorú môžete poznať najmä z kantorskej služby v našom zbere. Za Danku sa modlíme a prajeme jej veľa chuti, sily a múdrosti.

-ms-

SPRAVODAJSTVO ZO ZBORU

POŽEHNANIE PRAMEŇOV

Na 29. 6. sme dostali pozvanie do Bardejovských kúpeľov. Už niekoľko rokov sa tu na začiatku kúpeľnej sezóny koná ekumenické stretnutie, ktorého cieľom je prosiť Pána Boha o požehnanie tohto vzácneho miesta. Radi tam prichádzame a stretáme sa s kňazmi iných cirkví. Aj kúpeľní hostia si toto stretnutie obľúbili a prichádzajú v hojnom počte. Spoločne tak prosíme Pána Boha, aby nám dal múdrosť správne využívať Ním dané dary liečivej vody, prosíme o Božiu pomoc pre pacientov, návštevníkov, aj pre lekárov a pracovníkov kúpeľov, aby mohli hosťom dobre slúžiť. Ilustračná fotografia z roku 2015 nám pripomína aj minulý rok zosnulého kňaza Pravoslávnej cirkvi, Jána Lakatu.

A ZNOVA RAZ V ROKU

A znova raz v roku sme sa mohli stretnúť na obľúbenej kávičke, stretnutí viacerých generácií. Opäť sme využili teplé dni leta, kedy sa mohlo stretnúť

viac ako 150 účastníkov stretnutia pri zaujímavom programe. Hlavnou témou nám poslužil brat Martin Viglaš. Zažili sme krásnu atmosféru a uvedomili si, aké vzácné je stretnúť sa „na živo“.

KONFIRMÁCIA

Už druhý rok sa konfirmácia konala netradične, v auguste. Výhodou bolo to, že sme na službách Božích na rozdiel od mája mali vyhriaty kostol. Napriek náročnej príprave pri dištančnom vyučovaní napokon konfirmandi dobre zvládli finiš a slávnosť dopadla nad očakávanie. Prajeme mladým bratom a sestram, aby si tento zážitok dobre zapamätali a aby bol skutočným odrazovým mostíkom pre ich ďalší život viery. Tešíme sa na stretnutie s nimi v službe a v živte zboru.

STIHLI SME TO NA POSLEDNÚ CHVÍLU

Školský rok sa začal a predpovede o rýchlom zatváraní tried a škôl na seba nenechali dlho čakať. Preto sme sa rozhodli čím skôr, kým sa dalo, zvolať prvákov konfirmačnej prípravy na obvyklé sústreďenie. Pán Boh nám požehnal pekné počasie, a tak sme sa mohli celý čas učiť vonku, v záhrade fary. Po úvodných aktivitách a súťaži prišla na rad aj obľúbená časť programu, putovanie po stopách evanjelikov v Bardejove. Počas tohto putovania katechumeni v sprievode starších vedúcich navštevujú desať miest v centre mesta, kde zanechali evanjelici svoje stopy. Na každom stanovišti riešia jednoduchú úlohu, ktorá im pomôže zapamätať si, že naši predkovia tu dávno pred nami slúžili Pánu Bohu i sebe navzájom službou lásky. Po návrate z putovania ich sestra farárka pozvala na pohostenie, ktoré pripravili ochotné mamičky. Pán Boh skutočne požehnal tento čas a sme Mu za to vďační.

MILÁ A POŽEHNANÁ SLUŽBA

V septembri sme boli pracovníčkou z GBÚ (Generálny biskupský úrad) pozvaní k spolupráci na každodenných videozamysleniach. Tie sa pravidelne objavujú na stránke cirkvi a slúžia pri nich farári z celej cirkvi. Úvod septembra sme dostali za úlohu obslúžiť my, z Bardejova. Z matkocirkevného chrámu sme už v minulosti zamyslenia vysielali. Preto sme tentokrát vybrali kostol v Rokytove. Tu sme nahrali šesť zamyslení. K nim bolo potrebné pridať aj vhodné piesne. Rozhodli sme sa nahráť ich v spoločnom speve. Mali sme z tejto služby pekný zážitok a radosť. Veríme, že zamyslenia dobre poslužili aj poslucháčom po celom Slovensku.

MISIA NA GEMERI

Z Gemera sme od našich rodáčok, faráriek dostali pozvánku na Deň Gemerského seniorátu. Konal sa v známej dedinke Rejdová v nedeľu 15. augusta. Program sa odohrával na javisku v strede dediny, hneď vedľa evanjelického kostola. Jeho blízkosť prítomní využili hneď dvakrát, keď ich na krátky čas z vonku zahnal dáždik. Službu niekoľkými piesňami a sprievodným slovom na seba vzal spevok z Rokytova. Bol to pre nás pekný výlet a milá služba. Boli sme radi, že po čase obmedzenia pohybu sme dobre využili chvíle, kedy sa stretnúť dalo.

RADUJTE SA S RADUJÚCIMI

V duchu tohto slova Písma sme 22. augusta prijali pozvanie na inštaláciu brata Ivana Havassyho, bývalého bardejovského kaplána, ktorý bol po vykonaní farárskych skúšok zvolený za zborového farára v susednom Richvalde. Zažili sme milé prijatie, ako vždy, keď prídeme k ľuďom, s ktorými nás spájajú mnohoraké dobré vzťahy. Inštaláciu vykonal senior ŠZS, M. Chalupka, o kázeň slova Božieho inštalovaný brat Havassy poprosil svojho bývalého principála, bardejovského zborového farára. Prajeme Cirkevnému zboru Richvald a bratovi farárovi požehnané roky v spoločnej službe na slávu Božiu.

ZAČALO VYUČOVANIE

Septembrové služby Božie máme roky spojené s požehnaním detí a učiteľov na začiatku školského roka. V tomto roku však platilo obmedzenie počtu prítomných v kostole. Preto sme pozvali deti, mládež a vyučujúcich v Bardejove na druhé služby Božie o 10:30. Dopadlo to výborne. Počty ľudí o deviatej aj o pol jedenástej zodpovedali podmienkam a pritom sme ich nijako osobitne neorganizovali. Pán Boh to vybavil za nás. Aj atmosféra v kostole bola milá. Deti boli ochotné nielen počúvať, ale aj prehovoriť a odpovedať do mikrofónu na zvedavé otázky pána farára. Radostná bola chvíľa, keď v húfoch prichádzali k oltáru. Podobne pekné chvíle zažili aj vo všetkých kostoloch na dcérocirkvách. Bohu vďaka za naše deti!

JEDEN Z NÁS

Za uplynulých desať rokov odišli z nášho cirkevného zboru mnohí mladí veriaci za svojou prácou, za rodinou či vzdelaním. Niektorí z nich aj do služby v cirkvi. Jedného z rodákov, Emila Hankovského z Lukavice v sobotu 18. septembra uvádzali do funkcie zborového farára v Cirkevnom zbore Zemianske Kostolany. Ak by ste rozmýšľali, kde leží táto obec, je to blízko Prievidze, Bojníc a Novák. Novozvolenému bratovi farárovi však patrí omnoho väčšie územie. Kým za nedeľu obíde svoj zbor, najazdí oveľa viac, ako 100 kilometrov. Sme radi,

že sa napriek tomu, po čase kaplánskej služby, týchto úloh nezlakol. Prijal zodpovednosť za ďalší rozvoj zboru. Slávnosť sa konala už v zhoršujúcich sa podmienkach a pri obmedzení počtu ľudí v kostoloch. Preto na slávnosť vycestovali predovšetkým jeho blízki príbuzní. Jeden z nich, brat kurátor Hankovský z Rokytova prečítal na slávnosti pozdravný list zaslaný v mene Cirkevného zboru Bardejov. Bratovi Emilovi prajeme veľa síl, mocnú Božiu ochranu a bohaté Božie požehnanie v službe. Veríme, že príde čas, keď ho budeme môcť navštíviť a povzbudiť aj osobne.

STOP - DEŇ PRED ZAČIATKOM

Tešili sme sa veľmi. Prípravy bežali na plné obrátky. Detský tábor s témou olympijských hier sa mohol začať. No žiaľ, tesne pred začiatkom zasiahla pandémia aj toto milé podujatie. Niektorí rodičia sa zverili, že doma boli aj sličky v očiach detí, ktoré sa už nevedeli dočkať. Museli sme to však prijať v pokore. Nie všetko, čo si naplánujeme, sa musí vydať. Dúfame, že s Božou pomocou to na budúci rok už naozaj vyjde. Veď veľa vecí je už teraz pripravených.

JEDEN KRST, JEDNA VIERA

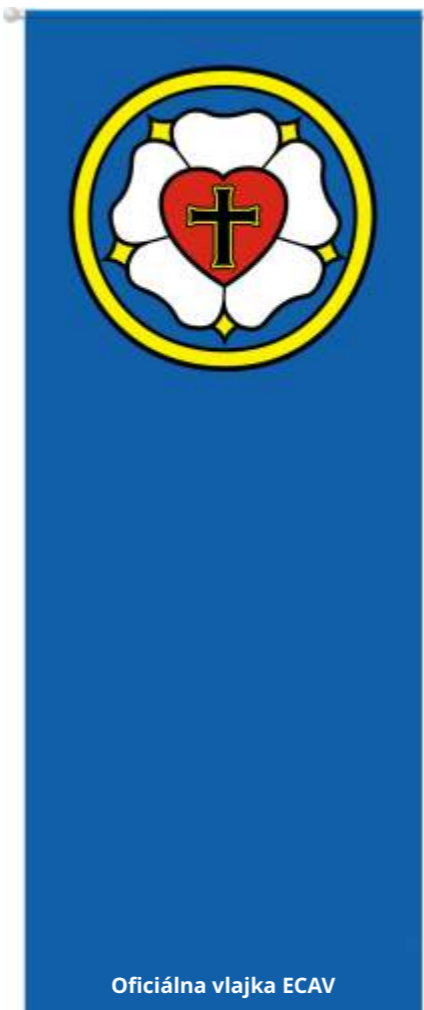
V júni tohto roku sme si pripomenuli prijatie dôležitého dokumentu, Dohody o svätom krste. Išlo o výsledok ekumenických rozhovorov trvajúcich viac rokov medzi Katolíckou cirkvou a Evanjelickou cirkvou. Pri týchto rozhovoroch predstavitelia cirkví konštatovali, že ich nikdy nerozdeľovala viera v krst, len otázka spôsobu udeľovania (poliatie, ponorenie, pokropenie). Z toho dôvodu sa stávalo, že dieťa zo zmiešaného manželstva, pokrstené v evanjelickom kostole bolo „pre istotu“ ešte raz pokrstené v kostole katolíckom. Evanjelici uznávali katolícky krst aj predtým. Naopak to však neplatilo. Od roku 2001 však takáto prax nie je potrebná.

Podpis dohody v sebe nesie dôležitý odkaz do bežného života našich rodín. V súčasnosti je väčšina sobášov v našej cirkvi konfesionálne zmiešaných. Páry, ktoré začínajú spolu chodiť na prvom mieste neriešia svoju príslušnosť k cirkvi. Vytvorí si hlbší vzťah a až potom, keď postúpia o krok ďalej, k úvahám o manželstve, vynoria sa vážne otázky – kde sa budeme sobášiť, kde budeme krstiť deti.

V otázke sobáša k uspokojivému riešeniu zatiaľ nevieme dôjsť. No dobrá správa je, že v tak vážnej veci, ako je svätý krst, bola dohoda možná. Vďaka tomu predovšetkým do katolíckej časti zmiešaných rodín ide dôležité posolstvo, že deti krstené v evanjelickej cirkvi sú riadnymi kresťanmi aj z pohľadu katolíckej cirkvi. Prináša to úľavu napätia, ktoré predtým zbytočne narúšalo pokoj v rodinách.

V prostredí, kde pravá kresťanská viera zápasí s odmietaním, zľahčovaním, niekedy s výsmechom je pre nás dôležité uvedomiť si, že nemá zmysel medzi sebou rozduchávať nepriateľstvo a spôsobovať sváry. Je lepšie, ak sa učíme navzájom rešpektovať a pritom vnímať spoločné duchovné základy, na ktorých stojíme. Dohoda o krste svätom ukázala, že cesta k porozumeniu vedie cez Bibliu a cez Pána Ježiša Krista. Na týchto spoločných pilieroch kresťanskej viery môžeme budovať naše spolužitie aj v budúcnosti.

Ján Velebír

Oficiálna vlajka ECAV

Oficiálna vlajka Vatikánu

BARDIOVSKA ŠKOLA
V ROKU 1845

Pre nás, evanjelikov, od samého začiatku reformácie bol v praktickom živote veľmi typický dôraz na vzdelanosť. Bolo to prirodzeným dôsledkom snahy, aby sa každý veriaci naučil byť zodpovedným pred Pánom Bohom, aby sa každý veriaci dostal k prameňu poznania viery, k Biblii.

Martin Luther vložil do rúk tzv. čeladných otcov Malý katechizmus s tým, že ho majú vyučovať celú svoju čelad, teda deti, sluhov, celú rodinu. To samo o sebe predpokladalo, že tento muž má vedieť čítať. Vydanie slovenského prekladu katechizmu v Bardejove v roku 1581 je dôkazom, že podobným smerom sa uberala evanjelická cirkev aj v našom prostredí.

V našom zborovom archíve máme mnohé vzácne záznamy. Niektoré z nich sa týkajú aj našich evanjelických škôl. Pri príležitosti začiatku školského roku vám radi prinášame niekoľko zaujímavých momentov, ktoré v archíve našla naša pracovníčka, sestra Janka Čičeriová. Môžeme si v nich všimnúť napríklad, že v roku 1845 sa ako úradná reč v týchto zápisoch používala slovenčina s jasným vplyvom nášho šarišského dialektu. Na ďalšom dokumente si môžeme všimnúť mená niektorých žiakov: Andreas Porubszky, Carolus Tepliczky, Andreas Grün, Michael Fedor, Wilhelm Benya, Andreas Sztass, Jacob Szikora, Ivan Hankovszky, Michael Kunst, Georgius Havér atď. Mnohé z týchto priezvisk sa objavujú v našom prostredí dodnes.

Jeden z dokumentov uvádza zoznam predmetov, ktoré boli vyučované v našej škole a z ktorých žiaci skladali na záver školského roka tzv. exámen, teda skúšku: Učení wiri a náboženství / Katechismus Luthera / Fizika / Stilistica / Uherské čítanje a prekladanje / Prawopis (Orthographia) / Nemeckí písac a čítac /

Hazai gazdalkodás – Domáce hospodárenie / Rachunki. Ako vidíme, až tak veľa sa v základnom obsahu vyučovania nezmenilo, len uhorské prekladanie sa zmenilo na anglické a nemecké.

Aby sme si nemysleli, že slovné hodnotenie žiakov je vymoženosťou dnešných škôl, prečítajme si niekoľko zápisov o žiakoch z roku 1845. Aby sme zachovali ochranu osobných údajov (GDPR), nevedieme, komu sú tieto hodnotenia určené: pilný a poradní / zasluhuje odmenu / wecej mohol zrobit, ale welio zameškal / ne welkej ušilow-

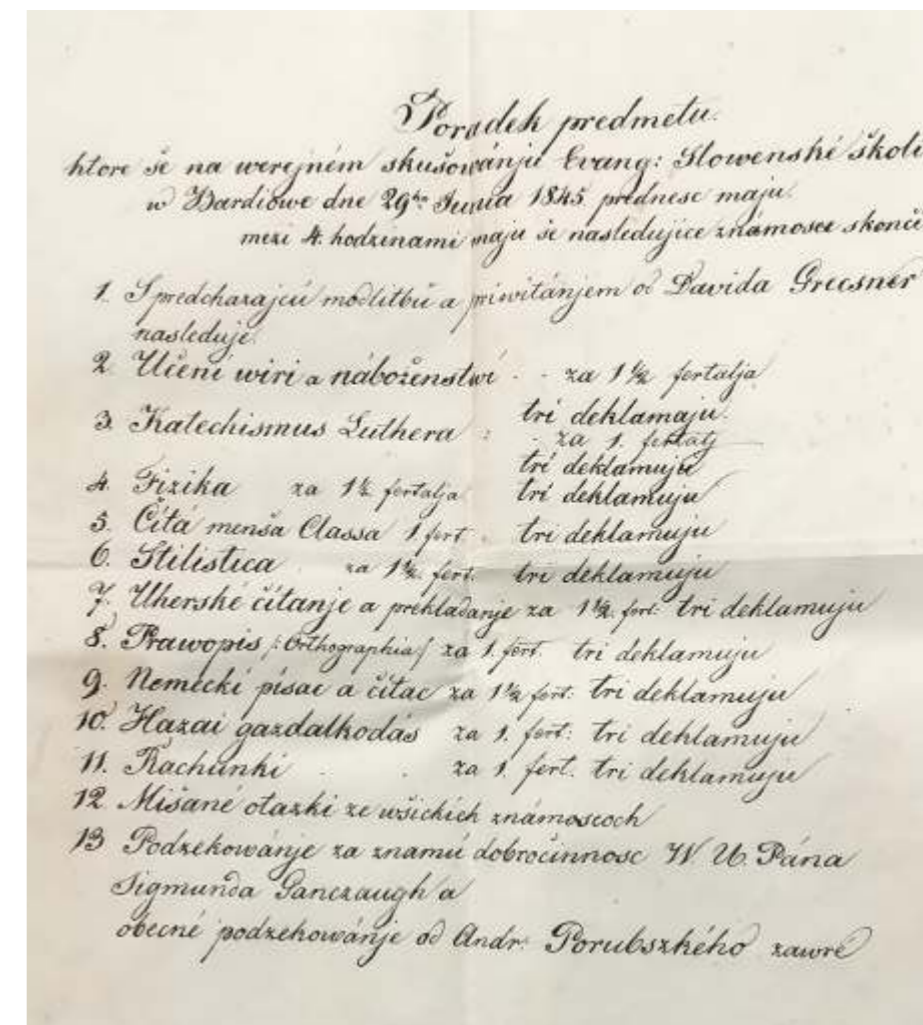
nosci / w učeníu wecej jak v mrawoch / pre horosc welio zameškal / wecej zameškal jak chodzil / dosc urobil / bars zpozdzil / češkej, ale wernej pameci / do učenia še ponúkac dawa / dobrich duchowních darú, ale malej pilnosci / zchitralí / ne najlepšeho sprawowánja / cichí, ale i do učenia tupí /.

Hodnotené boli aj dievčatá: dziwce prikładné / nad všicko očekawanje / dobrej nadeji / poradna a čistotu milující / dost urobila / pochopné a pilné dziwce / tupeho ducha / celkom zanedbaná.

Na záver môžeme bez obáv oznámiť, že: Prešleho roku Stipendium dostal Andreas Porubszky, na ten (rok) David Grecsner za hodného še poklada. Chváli hodní sú: Andreas Porubszky, Carolus Tepliczky, Andreas Stass, Wilhelm Benya, Maria Evin, Susana Tok, Theresia Grecsner.

Nuž, život evanjelickej cirkvi bol skutočne hlboko prepojený so vzdelaním a školstvom. Zrejme aj pre našu generáciu platí, že ak chceme žiť vo viere v Pána Boha zodpovedne a statočne, aj my sa potrebujeme veľa učiť a byť poctiví v poznaní Božieho slova aj v poznaní školských vedomostí. Prajem všetkým žiakom, študentom, ale aj nám dospelým, aby sme školský rok 2021/22 absolvovali „prikladne s ušilownoscou a pilnoscu.“

Ján Velebír

100 ROKOV OD SYNODY V TRENČIANSKYCH TEPLICIACH 100 ROKOV SAMOSTATNOSTI ECAV NA SLOVENSKU

zdroj: <https://visit.trencin.sk/kupelne-mesto-trencianske-teplice/>

V roku 2018 sme na Slovensku oslavovali sto rokov od vzniku Československej republiky. Jej súčasťou bolo aj približne 370 000 evanjelikov žijúcich v slovenskej časti nového štátu. Celá spoločnosť prechádzala zásadnými zmenami. Monarchia padla, a tak bolo potrebné vytvoriť novú štruktúru fungovania štátu a spoločnosti. Pred podobnými otázkami boli postavení aj evanjelici.

Od Žilinskej synody, ktorá sa konala v roku 1610, fungovala Evanjelická cirkev a. v. v Uhorsku, ktorého súčasťou bolo aj územie dnešného Slovenska. Cirkev mala svojich predstaviteľov zákony, svoje územné delenie. Po rozpade Uhorska sa naši predkovia museli vyrovnat s novou neľahkou situáciou.

PREČO SLOVENSKÁ A NIE ČESKOSLOVENSKÁ?

V dejinách evanjelikov v Uhorsku bolo 19. storočie obdobím, v ktorom sa politické špičky snažili zneužiť cirkevné záležitosti na maďarizáciu spoločnosti. Proti týmto snahám ostro vystúpili slovenskí evanjelici. Riešili to v tzv. otázke únie s reformovanou cirkvou, ako aj pri patentálnych bojoch. Aj keď v oboch týchto závažných sporoch svoje postoje obhájili, politický tlak zo strany Maďarov

neustále narastal. Pritom v oboch prípadoch nešlo v prvom rade o otázky vieroúčnité, ale národnostné. Toto je jeden z hlavných dôvodov prečo evanjelici na Slovensku s radosťou privítali vznik Československa a spoločne s ním aj možnosť rozhodovať o svojich cirkevných záležitostiach slobodne a samostatne. Nezaúčinkovali na nich ani listy uhorských biskupov, ktoré vyzývali k udržaniu Uhorskej evanjelickej cirkvi v starých územných hraniciach.

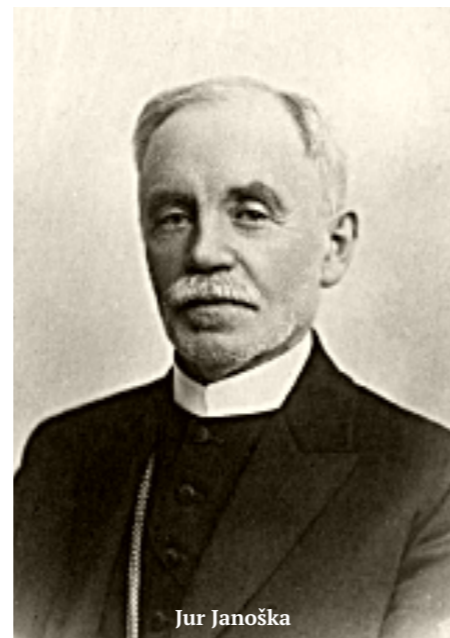
Pozornému čitateľovi môže napadnúť otázka, prečo v novej republike nedošlo k spojeniu českých a slovenských protestantov do jednej spoločnej cirkvi. Tu je dôležité si uvedomiť, že historicky ide o dve samostatné územia. Habsburská monarchia, ktorej súčasťou bolo aj České aj Uhorské Kráľovstvo, nebola jednotná krajina. V jednotlivých častiach ríše platili rôzne zákony. Preto sa aj jednotlivé evanjelické cirkvi vyvíjali rozdielne. Zásadný rozdielový zlom priniesla bitka pri Bielej hore (1620), kde boli protestantské stavy v Čechách porazené a českí protestanti museli opustiť krajinu. U nás sa naopak vďaka stavovským povstaniam podarilo evanjelikom udržať aspoň aké také postavenie v krajine. Pre tento rozdielny vývoj

sa nakoniec rozhodli slovenskí evanjelici pre samostatnosť. Aj keď cirkvi fungovali samostatne, ich vzájomné vzťahy v spoločnom štáte boli nadštandardné.

PRVÉ KROKY

Za Rakúsko-Uhorska územie terajšieho Slovenska bolo rozdelené k trom dištriktom uhorskej cirkvi: Preddunajský, Banský a Potiský dištrikt. Po vzniku nového štátu sa zrazu všetci traja biskupi týchto dištriktov ocitli mimo územia ČSR. Už 4. 11. 1918 sa v Liptovskom sv. Mikuláši zišlo mnoho popredných duchovných aj laických pracovníkov ECAV, ktorí sa jednoznačne vyslovili za vznik samostatnej Slovenskej evanjelickej cirkvi. Na základe tohto podnetu 21. 1. 1919 zvolal Vavro Šrobár, minister pre Slovensko, poradu do Žiliny, na ktorú prišlo sedemdesiat farárov, dozorcov a učiteľov. Výsledkom porady bolo memorandum predložené vláde. Bolo vytvorené provizórium, ktoré malo trvať najviac dva roky. Dovtedy mala byť pripravená synoda, ktorá by schválila novú cirkevnú ústavu a vytvorila priestor pre voľbu čelných cirkevných predstaviteľov ECAV.

Minister Šrobár 17. 2. 1919 vymenoval dočasnú dvadsaťšesť člennú Generálnu radu, ktorá bola neskôr doplnená

Jur Janoška

štyrmi členmi za maďarsky a nemecky hovoriacich evanjelikov na území Slovenska. Do jej predsedníctva boli zvolení Jur Janoška a Dr. Milan Ivanka. Rada rozhodla o vytvorení dvoch dištriktov. Západný dištrikt tvorilo 8 seniorátov, 151 cirkevných zborov a 204 503 duší. Východný dištrikt tvorilo 9 seniorátov, 159 zborov a 165 140 duší. Spolu 17 seniorátov, 310 zborov, z toho 243 slovenských, 36 nemeckých, 16 maďarských a 15 miešaných - spolu 369 643 duší.

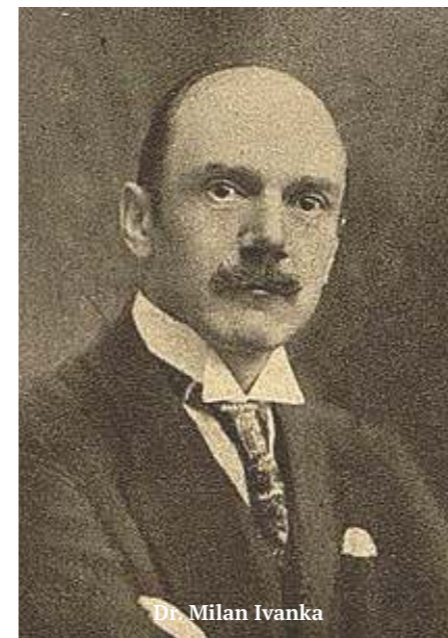
Boli ustanovení aj administrátori biskupov a dozorcov. Za generálneho dozorca bol ustanovený Dr. Milan Ivanka. V Západnom dištrikte boli menovaní ako administrátor biskupa Samuel Zoch a ako dozorca Dr. Ľudovít Šimko. Vo východnom dištrikte boli ustanovení dozorca Ján Ružiak a za biskupa Jur Janoška, ktorý ako služobne starší zastával aj post generálneho biskupa.

ZAČIATOK SYNODY

Po viac ako roku usilovnej práce Generálna rada požiadala prezidenta T. G. Masaryka o povolenie zvolať synodu. Prezident 9. 12. 1920 s týmto návrhom súhlasil.

Synoda sa začala 18. 1. 1921 slávnostnými službami Božími v Trenčíne. Následne sa delegáti presunuli do Hotela Grant v Trenčianskych Tepliciach, kde prebiehalo rokovanie. Na synodu bolo zvolených 59 delegátov. Za predsedov boli zvolení Jur Janoška a Dr. Vladimír Fajnor.

Hlavnou úlohou synody bolo vypracovať novú cirkevnú ústavu, teda najvyšší cirkevný zákon. Zrušilo sa autoritatívne usporiadanie cirkvi, teda spôsob v ktorom mala rozhodujúce slovo aj v otázkach cirkevných šľachta a zavie-

Dr. Milan Ivanka

zdroj: www.tranoscius.sk

dol sa synodálno-presbyteriálny systém. Ten platí v ECAV dodnes. Podľa tohto systému si každý seniorát slobodne volí svojich zástupcov na zasadnutie synody. Hlas každého delegáta má rovnakú váhu a vážnosť a výsledok rokovania vychádza z demokratického hlasovania týchto volených delegátov.

Ďalšou novinkou v ústave bolo priznanie volebného práva aj ženám starším ako 21 rokov. Medzi európskymi evanjelickými cirkvami sme tak boli jedni z prvých, ktorí urobili tento prvý a dôležitý krok na ceste zrovnoprávnenia postavenia žien v cirkvi.

Veľká pozornosť sa venovala aj otázkam cirkevného školstva. V mnohých obciach fungovali evanjelické základné školy, na ktorých pôsobilo veľké množstvo evanjelických učiteľov. Nano vo však bolo potrebné vytvoriť evanjelické stredné školy, ktoré počas maďarizačných tlakov na prelome 19. a 20. storočia zanikli.

Ďalšie rokovania sa venovali otázkam confirmácie, cirkevnému súdnicstvu a cirkevnej disciplíne, hospodárskym pomeroch v cirkvi, ale aj veľmi citlivej otázke usporiadania a začlenenia nemeckých a maďarských zborov.

Všetky tieto otázky sa neriešili spoločne, ale vytvorilo sa päť pracovných komisií a výborov. Tie svoje závery predkladali na spoločné pripomienkovanie a schvaľovanie. Boli to výbory administratívny, školský, právny, hospodársky a denníkový. Synoda usilovne pracovala každý deň okrem nedeľ až do 4. 2. 1921. Vtedy sa prečítala pracovná verzia novej cirkevnej ústavy, ktorá bola odovzdaná

redakčnému a revíznemu výboru na kontrolu a dopracovanie jednotlivých detailov.

DRUHÉ ZASADNUTIE SYNODY

Delegáti synody sa zišli po druhý krát 24. 5. 1921 opäť v Trenčianskych Tepliciach. Na tomto zasadnutí sa prečítalo konečné znenie ústavy po všetkých odborných, štylistických a jazykových úpravách. Následne bola Ústava ešte v ten istý deň Synodou schválená. Ústava evanjelickej cirkvi bola rozdelená na desať častí týkajúcich sa cirkevného a náboženského života evanjelickej cirkvi.

Po tomto schválení bola Cirkevná ústava evanjelickej cirkvi predložená na schválenie vláde ČSR, ktorá ju schválila 10. 5. 1922 o päť dní neskôr ju podpísal minister pre správu Slovenska Dr. Martin Mičura. V nasledujúcom roku (1923) vyšla nová cirkevná ústava v zierke zákonov ČSR.

DOBRY ZÁKLAD

Synoda v Trenčianskych Tepliciach z roku 1921 položila základ pre fungovanie evanjelikov na Slovensku v novej Československej republike. V ústave, ktorá zišla z jej rokovaní, boli pevne zaefinované princípy fungovania evanjelickej cirkvi. Neskôr prišli aj nové ústavy. V roku 1940 ústava z Tatranskej Lomnice, ktorá nebola nikdy oficiálne schválená. Ústava z roku 1951 zo synody v Modre, ktorá bola poplatná vtedajšiemu režimu. Nakoniec ústava z roku 1993 zo synody v Uhrovci, ktorá platí dodnes.

Samuel Velebír, Dobroč

VITAJTE V BARDEJOVE, GREGOVCI!

Po viacerých rokoch hľadania človeka ochotného spojiť svoj život a službu s Cirkevným zborom Bardejov sme v lete 2021 dospeli k vyriešeniu tejto vážnej výzvy. V auguste ožila farská budova osobitným ruchom. Diala sa tu vo farskom živote pomerne obvyklá vec – stá-hovačka. Kamión s privesom nacúval do priechodu medzi kostolom a Auditóriom. Hneď sa k nemu zbehli ľudia a začali vynášať nábytok a ďalšie veci na druhé poschodie fary. Čo kam patrí, to si už regulovali noví obyvatelia fary, brat farár Marián Grega s manželkou Máriou. Niekoľkými otázkami sme sa obrátili na našich nových susedov a poposili sme ich o to, aby sa nám predstavili.

Brat farár, ako prvé nám, prosím, predstav svoju rodinu. Začni snáď tými najzákladnejšími informáciami.

Sme sedemčlenná rodina. S manželkou, s ktorou sme spolu 20 rokov, máme dvoch synov (najmladšieho a najstaršieho) a tri dcéry. Cítim sa ako kráľ pri troch princeznách a kráľovnej, ale povahy dcér nie sú podobné tým v rozprávkach. Je to u nás niekedy dosť živé a „akčné“. Ale sme za nich vďační. Najstarší Matej je gymnazista, dievčatá sú na prvom stupni ZŠ a Juraj chodí do škôlky. Manželka si momentálne hľadá prácu. Naše deti bývajú rady vonku. Oblubujeme turistiku a objavovanie nových zaujímavých miest. Radi športujeme. Matej hrá momentálne v 1. prvej lige florbal, spolu sa venujeme aj hokeju

Všetci plávame, bicyklujeme, korčuľujeme, lyžujeme. Manželka veľmi rada skrášluje okolie domu, záhrady a bytu svojimi tvorivými aktivitami.

Kde sú vaše korene a odkiaľ ste k nám prišli?

S manželkou sme sa narodili v Bardejove. Vyrastali sme v Kochanovciach, ja na dolnom a moja žena na hornom konci. V podstate naše korene môžeme spojiť s dolinou popri rieke Černošine, teda od Vyšnej Vole po Harhaj. Tu sme rástli, chodili do škôl, žili v cirkevnom zbore Marhaň. Prežili sme tu prvých približne 21 rokov života. Po sobáší a skončení vysokej školy, Evanjelickej bohosloveckej fakulty, sme sa presťahovali kvôli mojej službe na Dolnú Oravu. V obci a cirkevnom zbore Párnica som pôsobil celých 19 rokov a spolu s manželkou sme tu prežili v podstate polovicu svojho života. Toto miesto nám prirástlo k srdcu, stalo sa našim novým domovom a musím sa priznať, odchádzalo sa nám odtiaľ ťažko. Matej sa síce narodil v bardejovskej nemocnici, ale spolu s ostatnými súrodencami prežil svoj doterajší život na Orave. Párnica je stredný až menší cirkevný zbor, patriaci do Liptovsko-oravského seniorátu. Má necelých 600 členov. Kvôli plánom výstavby priehrady za socializmu, táto obec trpela vysťahovalectvom a prestarla. Má filiálku Zázrivá. Nachádza sa na úpätí Malej Fatry pod Rozsutcom, Osnicou a Šípom. Najbližší je však kopec Lysica, vysoký 1214 m. Naším farským žargó-

nom by sme povedali, že Párnica je mojou prvou láskou.

Čo teba osobne viedlo k rozhodnutiu stať sa kňazom?

Vyrastal som v rodine, kde aj napriek socializmu a obmedzeniam bolo prirodzené chodiť do kostola a žiť v cirkevnom zbore. Náboženskú výchovu nás učil nebohý farár Ján Soták u mamy kurátora v kuchyni. V 1991 k nám prišiel, vtedy mladý farár, Jaroslav Matys. A keďže to bolo už po socializme, výrazne rozbehol prácu a biblickú činnosť v cirkevnom zbore Marhaň. Vznikla tam mládež, niekedy väčšia inokedy menšia, ale vždy sme sa tam učili milovať Pána Ježiša, žiť v našej cirkvi a slúžiť svojimi darmi Bohu a blížnym. A skrze službu na detskej besiedke, táboroch, v kostole, na spevokole, v rodinách a podobne nás a dnes to vidím tak, že aj mňa, Pán Boh pripravoval na službu v cirkvi. Musím povedať, že v tejto službe farára evanjelickej cirkvi som sa ako mládežník nikdy nevidel a keby to bolo len na mne, asi farárom nie som. Ale Boh je mocný a kto počúva Jeho slovo, nesmie sa Mu brániť. Pán Boh stojí za tým, že som dnes farár a že som aj tu v Bardejove. Sám sa tomu často divím, ako si ma Boh môže používať.

Keď ste začali chodiť s svojou manželkou, vedela už vtedy, že z teba raz bude farár? Ako vnímala ona toto tvoje dosť určujúce povolanie?

Na mládež sme spolu chodili už od jej prípravy na konfirmáciu. Na každú mládež a po každej mládeži sme prechádzali spolu do Hankoviec a Porúbky tri kilometre. Ale v tom čase mi neprišlo, že by mohla byť mojou manželkou. Chodiť spolu sme začali až na konci druhého ročníka vysokej školy, preto už vedela do čoho asi ide. Ale samozrejme, realita vždy môže zaskočiť a to aj nás farárov, ktorí s tým počítame. Svojej manželke som veľmi vďačný, lebo mi nikdy nebránila v službe, neuprednostňovala seba a svoje záujmy, ale prijímala to, čo táto služba prináša. A to aj vtedy, keď ona niečo stratí. Keď sme odchádzali do Párnice zanechala rodinu, prácu a išla so mnou do „neznáma“. A teraz v lete opustila „domov“, ktorý tam roky tvorila, zanechala prácu, ktorá ju bavila a naplňovala, opustila priateľov, ktorí jej prirástli k srdcu, aby išla so mnou za novým povolaním. Som jej za to vďačný. Ľudia si v cirkevných zboroch často všimajú len farára, jeho ochotu slúžiť a potenciál, ktorý môže priniesť, ale to, čo prinášajú naše manželky a deti, je často skryté. Veľmi si vážim jej oddanosť a vernosť.

Výchova detí je pre každého rodiča veľkou výzvou. Môžeš sa podeliť s nami s nejakými rodičovskými radostami? Čo pekného priniesli deti do vašej rodiny?

Už to, že sú a že ich máme, je úžasné. Dnes to nie je samozrejmosť, mať deti. Uvedomujeme si to a sme vďační, že nám ich Boh dal a zveril na čas, kým pôjdu svojou cestou. Keď sme s nimi začali od malička chodiť na výlety a turistiku, stretávali sme častejšie rodičov s viac deťmi, ktorí brávali svoje deti radšej von, akoby mali riešiť program viacerých detí pri počítači alebo televízii. Počas pobytu na Orave sme neboli ničím výnimoční, lebo tam, hlavne na hornej Orave, mali rodiny aj viac ako päť detí. Ale keď sme prišli na juh Slovenska, vyzerali sme ako z ríše zázrakov. Úsmevne to vyzeralo na dovolenkách, keď sme my dvaja dospelí zvládali päť detí a niektorí rodičia si zo sebou brali aj starých rodičov k jednému dieťaťu a mali s ním neskutočne veľa roboty. Je to pre nás iste veľká výzva, ale keď už tri najstaršie deti vyrástli, učili sa navzájom. Pri posledných dvoch som už ja neriešil, ako ich naučiť na bicykli, korčuľovať, čítať alebo písať. Starší učia mladších. Sú veľmi sociálne založení. Veľmi radi majú spoločnosť, návštevy a malé deti, o ktoré majú tendenciu sa starať. Učia sa ľahšie deliť, vzdať sa niečoho a zároveň aj chápať, že nemôžu mať všetko. Ale úprimne, sme veľmi radi s manželkou, keď večer už spia a my si aspoň chvíľu môžeme čítať a rozprávať sa spolu.

Čo je pre teba ako pre farára v našej službe najdôležitejšie? O čo sa najviac snažíš, čo ti pri našej službe najviac leží na srdci?

Samozrejme, aby ľudia poznali Boha v Pánovi Ježišovi, aby sme Ho milovali, dôverovali Mu a nechali sa Ním zachrániť. V 3. liste Jánovom vo 4. verši je napísané: „Nemám väčšej radosti, ako keď počujem, že moje deti žijú v pravde“. Viera pre človeka kvôli hriechu, žiaľ, už nie je samozrejmosť. Preto je potrebné o Bohu hovoriť, zvestovať Jeho evanjelium a odovzdávať ľuďom to, čo sme aj sami prijali: Že Kristus umrel za nás a naše hriechy, bol pochovaný a na tretí deň vstal z mŕtvych. Daroval nám večný život a ľudia o tom nevedia alebo v tom nežijú. Sme v Božom, nie našom svete. Rátajme preto s Bohom. Mám rád našu

cirkev, ktorá je veľmi ubitá. Žiaľ, môžeme si za to v mnohom aj sami. Túžim, aby ľudia v tejto cirkvi vrúcou láskou svedčili o Spasiteľovi a nebáli sa vyznať, že On je Pán. Túžim, aby sme viac mysleli na šírenie kráľovstva Kristovho na zemi, ako na vlastné záujmy, potreby a sny. A keďže mám deti, želať by som si, aby tu vyrástla generácia kresťanov, ktorí nebudú mať pokrivenú morálku, zblúdenú vieru viac v seba ako v Boha a bezhodnotový život, v ktorom je všetko jedno. Ale zbudovaní na Kristovi a zakorenení v Ňom, aby sme sa držali Ježiša. To, čo sa roky deformovalo, verím, že budeme môcť formovať na slávu a česť nášho Boha.

Tešíme sa z vášho príchodu a prajeme vám, aby ste sa tu čo najskôr cítili doma.

INŠTALÁCIA V BARDEJOVE PO DEVÄTNÁSTICH ROKOCH

V netradičný deň, v stredu 15. septembra 2021 dopoludnia sa začali v Bardejove schádzať hostia pozvaní na slávnosť inštalácie zborového farára Mariana Gregu. Výber tohto termínu sa ukázal ako veľmi prezieravý. Už na druhý deň došlo k obmedzeniu možností stretania sa. My sme však pri zachovaní potrebných opatrení mohli prijať hostí z domáceho zboru aj z iných častí cirkvi. Medzi nimi boli veriaci z predchádzajúceho pôsobiska brata farára, z CZ Párnica, tiež jeho spolupracovníci z Liptovsko-oravského seniorátu.

Slávnosť inštalácie prišiel vykonať brat Martin Chalupka, senior ŠZS. V inštaláčnom príhovore na základe slov z 1 K 3. kap. povzbudzoval inštalovaného brata k jednote s ostatnými duchovnými cirkevného zboru v službe, vo viere, vo vedení veriacich. Pripomenul, že hlavným cieľom aj spôsobom práce evanjelických kňazov je privádzať ľudí k Pánovi Ježišovi. To je aj recept na budovanie jednoty celej cirkvi. Lebo čím bližšie bu-

deme k Pánovi Ježišovi, tým bližšie budeme aj my, veriaci k sebe navzájom. Jeho príhovor bol plný úprimnej túžby, aby sa v cirkvi konala služba v duchu lásky, porozumenia medzi ľuďmi a v duchu pokory pred Pánom Bohom.

Vzácnym slovom poslušil v kázni aj rodný brat inštalovaného, Stanislav Grega, senior LOS. Prihovoril sa prítomným na základe prvej kapitoly Jozuovej knihy. Povzbudil poslucháčov k poslušnosti Božiemu slovu a ochotnému nasledovaniu Pána Ježiša napriek tomu, že sme si my, ľudia vedomí svojej nevhodnosti a rôznych slabostí. Zdôraznil, že sila služby v cirkvi nespočíva v silných služobníkoch, ale v silnom Bohu, ktorému môžu slúžiť aj slabí ľudia, ktorí dôverujú Božej moci.

K požehnaníu tohto dopoludnia prispeli aj piesne. Okrem tých, ktoré spievalo celé zhromaždenie poslušil Spevácky zbor Z. Zarewutia zborovým spevom krásnej skladby Ó, jak krásne sú na horách nohy poslov Pána. Duchovní pracovníci zboru svoju túžbu po jednote ducha vyjadrili spoločným spevom piesne: Spoj nás v jedno, Pane, k spevu ktorej pozvali aj zhromaždenie. Milou súčasťou boli aj obvyklé pozdravy od kolegov z LOS, od spolužiakov a za CZ Bardejov.

Slávnosť inštalácie zborového farára sa v Bardejove konala devätnásť rokov od predchádzajúceho uvádzania do zboru farára Jána Velebára. Prajeme novozvolenému bratovi farárovi Gregovi tak isto mnoho požehnaných rokov v službe v tomto zbere, v jednote s ostatnými pracovníkmi a služobníkmi ordinovanými aj neordinovanými. Nech Pán Boh vypočuje prosby vyjadrené v piesni: Spoj nás v jedno, Pane, spoj nás jedným pustom, spoj nás tou bratskou láskou.

Ján Velebár

DOŽATÉ

UKÁŽKA Z KNIHY

Maruška Skonc (1983) je členkou nášho cirkevného zboru v Bardejove, odkedy sa sem po svadbe presťahovala s Bardejovčanom manželom Danielom. Aktívne v zbere slúži, je súčasťou presbyterstva a túto zimu jej vychádza nová kniha vo vydavateľstve Porta Libri. Maruška študovala slovenský jazyk a literatúru v kombinácii s estetikou v Prešove. Pracuje v TC Kompas.

Bibliografia: Antikvariát duší, 2001; Ešte trochu dažďa, 2006; Ako chytať v žite, 2009; Rozprávky, 2012; Vo vitríne, 2014; Nažité v žite, 2017; Vo vitríne, 2018; Rovné cesty na okružnej zemi, 2019.

Knihy Dožaté (2021) je záverečnou časťou žitnej série (Ako chytať v žite, 2009, Nažité v žite, 2017). Ide o zbierku krátkych autobiografických príbehov, ktoré sa odohrávajú na pozadí obyčajného života. Autorka však vidí zázračné v bežnom a neobyčajné v obyčajnom. Hrdinami sú reálni ľudia z jej života, cestovateľské zážitky humorné a príbehy spojené nespochybniteľným povoláním, ktoré jej dal Boh. Kniha je úprimná, zraniteľná a zároveň sa netvári, že niečím viac, ako v skutočnosti je.

(jh)

V mnohých veciach bola pre mňa India školou. Odvtedy napríklad nevyhadzujeme doma žiadne jedlo a rozumnejšie nakupujeme. Odvtedy separujeme, lebo tam som pochopila, v akých veľkých problémoch je naša planéta. A čo mi dalo zabrať asi najviac, bola moja úzkostná povaha, čo sa týka plánovania a času. Teda, celý môj život s Danielom je pre mňa škola v tomto ohľade, ale Indovia, to je vám ešte úplne iný svet. Hodinu a pol pred odletom do Goy sa Abraham doma začal pomaly baliť. Ja som už polhodinu stála zbalená pri dverách, kým Danielovi tempo jeho indických kamošov vyhovovalo a užíval si ho. Priam som cítila, ako mi hladina kortizolu vystreľuje nahor. Nikoho iného netrápilo, že v premávke, akú sme zažívali každý deň, sa to lietadlo stihnúť nedá.

Vyrazili sme o pätnásť minút a dostali sa do takej zápchy, že som to niekde v tej chvíli vzdala. Ale ako to v Indii býva, tá zápcha sa vlastným životom nejako nesie a nakoniec vás vždy dopraví do cieľa.

Na letisku sme v chaose vykladali kufre z taxíka, lebo lietadlo malo odlet o dvadsaťosem minút a to sa už aj Indovia začali ponáhľať. Všetci sme sa nahrnuli ku kontrole a Abraham nám rozdával letenky. Vzala som si moju a pozrela sa na Daniela, ktorý vyzeral nejaký nesvoj. Tak som si pre istotu pozornejšie prezrela úzky papier v roke. Oblial ma studený pot.

Letenka bola vystavená na meno Maruška Kožlejová. Pozrela som sa do otvoreného pasu. Mária Skoncová. Zhlboka som si vzdychla, ale akosi ma to ani neprekvapilo.

- Abraham, to meno nie je správne. - Nechápavo sa na mňa pozrel.
- Akože nie? Toto si mi poslala. -
- Neposlala. Poslali sme ti email s menami, číslami pasov a dátumom vydania. -
- Áno a tam bolo toto meno. -
- Nebolo, - úkosom som zachytila Satyajitov vydesený pohľad. - Maruška je moja prezývka. Tak ma ľudia volajú, ale volám sa Mária. -
- Po babke, - dodal Daniel a na môj iritovaný pohľad iba kývol plecami a vyplašene sa pozeral von oknom.
- A priezvisko Kožlejová som mala za slobodna. Teraz sa volám Skoncová, - dokončila som.
- Po mne, - opäť sa ozval Daniel a tváril sa tak čudne, že tým nachvíľu získal moju pozornosť.
- Daniel, čo sa deje? - Daniel si vzdychol.
- Rozmýšľam, čo ti mám povedať ako prvé. To, aké meno mám na letenke ja, alebo to, že som si zabudol telefón v taxíku, ktorý práve odchádza. -

Ľudia, ktorí ma poznajú, vedia, že stresové situácie nie sú moje forte. Som ten človek v skupine, ktorý neupokojuje, ale panikári a hecuje stres viac. Daniel mi s úškrnom podal letenku, ktorá bola vystavená na meno Daniel. Dobré. Kožlejová.

Daniel Kožlejová.

Od tej chvíle mi zostal v pamäti len jeden farebný pás. Lietadlo odlietalo o 10 minút. Abraham mi nevedel kúpiť letenku na pôvodný let, pretože bol plný. A nikto si nedal vysvetliť, že sa v ňom jedno voľné miesto nájde. To moje. Tak sme kúpili novú letenku a neskorší let a Daniela... Daniela... dodnes tomu nemôžem uveriť, Daniela, prosím pekne, do lietadla pustili. Lebo síce Kožlejová nesedí, ale Daniel sa volá a má to aj v pase, tak je to v pohode.

Keďže sme poriadne nemali peniaze ani na tie pôvodné letenky, poslala som ho, nech určite ide, aby sme nemuseli kupovať dve nové. Ustarostene ma objal, vzal náš spoločný kufor, z ktorého som si rýchlo vybrala knihu, a pozorovala ho, ako mizne za kontrolou s posunkami, ktoré mohli a nemuseli znamenať, že ma počká v Goe. Odleteli.

NOVÁ STRECHA UŽ ZDOBÍ AJ CHRÁNI AUDITÓRIUM

Od konca minulého roka sme vás informovali o priebehu prácach na Auditóriu. Radi vám teraz prinášame niekoľko pohľadov na hotovú strechu zvonku aj z vnútra. Ukazujú, že dielo sa podarilo. Presvetlený priestor podkrovia priam pozýva svojou atmosférou. Drevené konštrukcie vytvárajú pocit domova, prirodzeným spôsobom členia veľké rozmery na menšie časti. V nich si už teraz vieme živo predstaviť fungovanie dorastových a mládežníckych diskusných, tvorivých alebo hracích skupiniek. Kým dospejeme do tohto štádia, ešte bude treba priložiť ruku k dielu, ale to hlavné, čo sa nedalo rozdeliť na menšie časti sa podarilo výborne.

Popisy k snímkam:

- 1 - Pohľad na Auditórium z hlavnej cesty
- 2 - Vnútrotný priestor, krásne presvetlený početnými oknami a prirodzene oddelený pôvodnou konštrukciou krovu.
- 3 - Na čelnej stene ešte zamurujeme manipulačný otvor, ktorý slúžil počas stavby na prísun materiálu. Stenu chceme nechať v podobe pôvodných tehál, ktoré očistíme a upravíme povrchovou úpravou.

Na trám hore umiestnime spúšťacie premietacie plátno a programy môžu bežať.

- 4 - Na tomto mieste bude hygienické zariadenie. Na príľahlej stene vpravo malá kuchynská linka na prípravu nápojov.
- 5 - Členitý priestor napriek svojej veľkosti nepôsobí sterilne ani nudne. Naopak, je plný krásnych pohľadov a zákutí.
- 6 - Na týchto drevených konštrukciách plánujeme umiestniť sedacie plochy. Vytvoria útulné kútiky pre prácu v skupinkách počas diskusií alebo tvorivých aktivítach.
- 7 - V tejto časti sa majú stretať deti na detskej besiedke. Nižšia svetlá výška ho priam predurčuje pre deti, ktorým by vysoký strop vedľajšej miestnosti pripadal vysoko ako nebo.
- 8 - Pohľad zvonku od hradieb dotvára celkový dojem z vykonaného diela.

Vďaka Pánu Bohu za Jeho pomoc, aj za to, že stále máme dost detí aj mládeže, že máme s kým pracovať, že máme veľa dôvodov pripravovať tento priestor. Kiežby čím skôr slúžil svojmu účelu.

J. Velebír

DOBŘÉ SPRÁVY

Po jednaniach s Mestom Bardejov sme zo zdrojov mesta dostali príslub na druhú časť dotácie na dokončenie Auditória. Po prvej podpore vo výške 10.000 €, ktorú sme prijali v prvom polroku bola v októbri orgánmi mesta schválená druhá časť dotácie vo výške 15.000 €. Sme úprimne vďační za tieto prostriedky, ktorými predstavitelia mesta oceňujú a podporujú naše aktivity.

KOMUNITNÁ NADÁCIA BARDEJOV (KNBJ)

V septembri sme podali aj projekt na podporu činnosti mládeže v rámci programu KNBJ. Projekt na zriadenie rekreačného volejbalového ihriska s demontovateľným zariadením v záhrade fary bol schválený v plnom rozsahu 665 €. Vďaka tejto podpore naša mládež bude môcť popri duchovnom vzdelávaní zažiť aj športový relax. Naša úprimná vďaka patrí všetkým darcom.

Auditórium PAY by square

Milodar na Auditórium môžete zaslať aj prostredníctvom tohoto QR kódu, alebo na účet č. SK02 0900 0000 0051 5519 8245, VS 12, ŠS 90901. Ďakujeme za vašu podporu!

BARDEJOV A OKOLIE Z NEBA

ROZHOVOR SO SPOLUAUTOROM FOTOGRAFIÍ MAROŠOM MLYNARIČOM

Od nášho príchodu do Bardejova uplynulo už 19 rokov. Za ten čas prešlo popred naše oči stovky detí. S odstupom času sa občas pýtam, čo asi robia, ako sa uplatnili v živote. A potom sa zrazu stretne so známym menom napríklad v knihe Bardejov a okolie z neba. Je to kniha leteckých záberov na naše krásne mesto a okolie.

Maroša Mlynariča si dobre pamätám z čias konfirmačnej výučby. Sympatický mládenec s výraznou kučeravou blond hrivou na hlave. Občas chýbal na vyučovaní, no bez okolov sme ho ospravedlnili. Reprezentoval nás totiž ako úspešný džudista zo slovenskej aj medzinárodnej úrovni. Pritom aj ako konfirmand zvládol svoje vyučovanie tak, ako bolo treba. Potom sa trochu vytratil pred oči, keď odišiel na štúdiá. A zrazu čítam jeho meno v knihe, ktorú sme si objednali vo vydavateľstve CBS. Potešilo ma to. Nedalo mi a položil som mu aspoň dve otázky, ako sa z chlapca džudistu dostal k fotografovaniu a k spolupráci na našej knihe.

Pamätám si ťa ako konfirmanda, študenta a šikovného džudistu. S prekvapením som sa s твоjim menom stretol v tiráži knihy Bardejov a okolie z neba. Ako si sa tam dostal?

Popri štúdiu na Právnickej fakulte UPJŠ v Košiciach som spolupracoval s kolegom Michalom na projekte ChelloPhoto. Ide o našu umeleckú značku a fa-

cebookovú stránku, na ktorej prezentujeme svoje fotografie z rôznych kútov Slovenska aj sveta. Fungujeme už niekoľko rokov, kolega je dnes profesionálny fotograf a ja som certifikovaný pilot dronu a kameraman. Do knihy sme sa dostali tak, že v roku 2016 nás oslovila vydavateľská spoločnosť CBS, či by sme nemali záujem poskytnúť im letecké fotografie do knihy Prešov z neba. Keďže sa im naša tvorba páčila, spolupracovali sme aj na ďalších tituloch až do dnes. Vo všetkých predchádzajúcich knihách sme vystupovali iba pod značkou ChelloPhoto a až pri našom milovanom Bardejove sme sa ako spoluautori knihy rozhodli použiť nie len našu značku, ale aj mená.

Slovensko je krásne, na ktorých lokalitách vydania knihy si už spolu-

pracoval a ktorá ti najviac učarovala alebo ťa oslovila?

Ako som už spomínal, ako fotografi sme spoluautormi desiatok kníh z dielne CBS. Určite si nespomeniem na názvy všetkých titulov, ale nikdy nezabudnem na účasť pri tvorbe knihy Košice z neba a Bardejov a okolie z neba. Košická kniha preto, že som v Košiciach počas štúdia VŠ strávil niekoľko rokov a zamiloval som si ich a tiež preto, že na to obdobie to bola jednoznačne naša najúžasnejšia kniha z edície. Ako Bardejovčanovi mi samozrejme úplne najviac učarovala práve kniha Bardejov a okolie z neba. Je to kniha, pri ktorej tvorbe som bol účastný doposiaľ najhlbšie zo všetkých našich kníh. Taktiež mi je táto kniha najmilšia preto, že sme za jej vyhotovenie lobovali vo vydavateľstve

niekoľko rokov, iniciatívne sme zbierali materiály na jej tvorbu a odpočítavali sme dni, kedy nám oznámia začiatok jej tvorby. Dalo by sa povedať, že v pozadí celej našej spolupráce s vydavateľstvom CBS bola našim cieľom práve fotokniha o Bardejove. Veríme, že splnením si nášho sna sme potešili aj mnohých ďalších ľudí, ktorí sa k tejto nádhernej knihe dostanú.

Radi sme využili ponuku vydavateľa a v tejto knihe sme prezentovali aj náš cirkevný zbor, mesto aj dediny. Vďaka tomu môže byť táto publikácia pekným darom pre návštevy nielen v našom zbere, ale aj pri našich návštevách, keď sa vyberieme niekam za známymi či príbuznými. Možno je to aj dobrý námet na vianočný darček pre vaše deti, ktoré sa usadili niekde v Bratislave, Prahe, Nemecku, Dánsku, Írsku atď. Niekoľko krásnych pohľadov na Bardejov a okolie z neba im môže pripomenúť miesta a ľudí, kde na nich stále niekto myslí. Spolu s inými knihami si ju môžete zadovážiť na farskom úrade.

J. Velebír

OKIENKO DO CIRKEVNÉHO ZBORU ECAV NA SLOVENSKU BARDEJOV

1. JÚN 2021 – 30. SEPTEMBER 2021

Karolína Marková, Bardejov
Oliver Goč, Bardejov / Írsko
Vanesa Hankovská, Bardejov
Ellie Petričová, Bardejov
Sofia Skirkaničová, Bardejov
Emma Tipulová, Mokroluh
Mia Sabolová, Kružľov
Adrián Blaňar, Kružľov
Adam Zapotocký, Bardejov
Kristián Kvočka, Bardejov
Dušan Marinko, Bardejov

Peter Hankovský a Dominika Harvanová
Fabián Kravčík a Natália Šimová
Jozef Popjak a Nikola Guľová
Dušan Roguľa a Žaneta Šothová
Pavol Helmanovský a Jana Pangrácová
Daniel Fořta a Barbora Klabníková
Vladimír Bilek a Henrieta Antonyová
Norbert Tomeček a Soňa Petričová
Jozef Pillár a Kristína Pangrácová
Marek Hankovský a Dana Kataníková

Anna Petričová, 70 r., Rokyty
Andrej Brehuv, 70 r., Vyšná Voľa
Žofia Haňonová, rod. Bombová, 93 r., Bardejov
Mária Pangracová, rod. Adamuščinová, 81 r., Mokroluh
Aladar Kunst, 91r., Bardejov
Anna Jankuvová, rod. Hrivňáková, 86 r., Bardejov
Mária Marinková, rod. Šoltýsová, 86 r., Vyšná Voľa
Anna Mihalčinová, rod. Jankuvová, 93 r., Vyšná Voľa

NA VYDANIE ČASOPISU PRISPELI

1. MAREC 2021 – 31. MÁJ 2021

- 5,00 € Bardejov – Bohu známa sestra, s. Briškárová, s. Germanová, s. Kimáková, s. Kostárová, s. Paňková, s. Petričová A., s. Petričová M., s. Petričová Z., br. Kmecik, br. Novák, r. Adamuščinová, r. Čukanová, r. Podlesná; Mokroluh – Bohu známa sestra; Vyšná Voľa – r. Holpítová
 - 10,00 € Bardejov – s. Balocová, s. Bilišňanská, s. Haňonová, s. Kaliňáková, s. Krišková, s. Lösterová, s. Majerová, s. Paľová, s. Šimková, s. Šellongová, s. Virgalová, s. Voľanská, manželia Balocová, r. Benková, r. Hankovská, r. Ildžová, r. Kvočkačková, r. Majerová, r. Petričová, r. Rybárová; Kobyly – r. Polčová; Lukavica – s. Martičková, s. Zuščinová, r. Adamuvová, r. Paňková, r. Riznerová; Mokroluh – s. Macejová; Nižná Voľa – r. Stašová a Gdovinová; Rokyty – r. Kostárová, r. Ščerbová; Vyšná Voľa – manželia Kmecovi, r. Adamudynová, r. Boguská, r. Košťová, r. Marinková
 - 15,00 € Bardejov – r. Mitaľová
 - 20,00 € Bardejov – Bohu známa sestra, s. Matušovičová, r. Adamčová, r. Onofrejová; Lukavica – r. Kotulová; Mokroluh – r. Bogolová; Vyšná Voľa – s. Šoltéssová, br. Evin
 - 25,00 € Bardejov – s. Jaššová, Bohu známy brat, manželia Šandalovi
 - 32,00 € Bardejov – Bohu známi manželia
 - 40,00 € Mokroluh – r. Pangracová
- Spolu: 752,00 €**

Časopis Bardejovský prameň doručujeme do každej domácnosti Cirkevného zboru Bardejov zdarma. Jeho vydávanie v podobe, v akej ho máte k dispozícii stojí približne 1000 € na jedno číslo. Rozdávanie časopisu do všetkých domácností považujeme vo vedení zboru za jeden z dôležitých misijných prostriedkov. Chceme dať všetkým členom zboru najavo, že máme záujem, aby boli informovaní o živote v zbere. Chceme všetkých pozývať k aktívnej účasti na zborovej službe. Preto chceme naďalej zotrvať pri tomto spôsobe jeho distribúcie. Ak súhlasíte s týmto zámerom a chcete podporiť vydávanie časopisu, môžete prispieť milodarom obvyklým spôsobom v hotovosti, alebo prevodom na účet v Primabanke (č.ú. SK89 5600 0000 0036 3235 7001, VS 12, ŠS 70005), alebo platbou pomocou QR kódu zverejneného v tomto časopise. **Všetkým darcom vopred srdečne ďakujeme!**

Časopis PAY by square

Len nereptať!

Človeku v starobe všakovaké diania môžu sa stať:
je v Božej škole, učí sa pokore ... len nereptať!

Život bol krátky, (hoc dlhé roky),
No deň, čo žije
pomaly len ním vlečie sa čas ...
Nečinné ruky, pomalé kroky,
kĺby boľavé, hučanie v hlave – šedivý vlas ..
Nečujné uši a trpkosť v duši
a v očiach hasne videnia jas.
V tej Božej škole učí to k tomu:
pokoru prijať, no nikdy pritom - nereptať!

Sila upadla, pamäť ochabla,
spomienky už len – a život prežitý.
Všetkého sýty;
pripadá mi len akoby sen ...
Pre ďalšie dni robiť si plány už zbytočné je!
V starobe inde, tam, ku večnosti nesené sú už nádeje!
V tej Božej škole i toto učí tiež len k pokore,
V starobe treba ju mať!
Bo život zložitý je už prežitý,
len ani vtedy – nereptať!

Ján Velebír st.

